

VEENHUIZEN

Cultuurhistorische waarden

1015302

VEENHUIZEN

Cultuurhistorische waarden

Code 1015302 / 26-11-2012

Inhoudsopgave

	blz
1 INLEIDING	1
2 WERKWIJZE	1
2.1 Algemene uitgangspunten	1
2.2 Waardenkaart als toetsingskader	1
3 KENMERKEN	3
3.1 Hoofdlijnen	3
3.2 Geometrie van de Kolonie	4
3.3 Architectuur van de Rijksbouwmeester	5
4 RUIMTELIJKE STRUCTUUR	6
4.1 Geometrie kolonie	8
4.2 1e periode	11
4.3 2e periode	15
4.4 3e periode	19

1 INLEIDING

Ten behoeve van het ontwikkelen van het bestemmingsplan Veenhuizen zijn de cultuurhistorische waarden aangegeven. Deze worden vertaald naar regelingen in het bestemmingsplan. In de volgende paragrafen zijn de werkwijze, de waarden op hoofdlijnen en de vertaling naar het bestemmingsplan aangegeven. Hierbij moet tevens rekening gehouden worden met vigerende rechten.

2 WERKWIJZE

2.1 Algemene uitgangspunten

Het bestemmingsplan legt de gebruiksmogelijkheden van de gronden vast en geeft regels voor het gebruik en regels voor de bebouwing. De regels zijn gebaseerd op planologisch relevante overwegingen en hebben een goede ruimtelijke ordening, c.q. het waarborgen van een goede leefomgeving als doel. Door de status "beschermd dorpsgezicht" is er een bijzondere, planologisch relevante, overweging aan de orde: de regels hebben tevens als doel de bescherming van de cultuurhistorische waarden. Dit komt zowel in de gebruiksregels, als in de bebouwingsregels tot uitdrukking.

2.2 Waardenkaart als toetsingskader

Bij het vaststellen van de cultuurhistorische waarden binnen het beschermd gezicht van Veenhuizen worden verschillende landschappelijke en stedenbouwkundige structuren onderscheiden. Deze structuren zijn op basis van de oorspronkelijke opzet en de bestaande inrichting aangegeven op de cultuurhistorische waardenkaart. De structuren zijn richtinggevend voor de ontwikkelingsruimte die wordt geboden in het nieuwe Bestemmingsplan voor Veenhuizen. Nieuwe grootschalige ontwikkelingen worden niet via dit bestemmingsplan geregeld.

De kaart geeft de kenmerken weer. Deze kenmerken zijn onderverdeeld in:

Landschappelijke basiswaarden

Landschappelijke basiswaarden bestaan uit gebiedskenmerken die gelden voor de grotere eenheden, bijvoorbeeld het open agrarisch gebied, of aangesloten bosgebied.

Unieke elementen

Unieke elementen zijn waardevaste elementen (hebben een status als monument) of waardevolle elementen die groter zijn dan circa 2 hectare; de waarde kan gekoppeld zijn aan archeologie, reliëf, beplanting of cultuurhistorie. De exacte situering van het element is van belang voor de waarde.

Structuurbepalende elementen

Structuurbepalende elementen zijn elementen die karakteristiek zijn voor de structuur van het gebied, maar niet gekoppeld zijn aan de exacte situering.

Ruimte in bestemmingsplan

Daarnaast wordt in het bestemmingsplan nog enige ruimte aangewezen voor perceelsgebonden ontwikkelingen (bijvoorbeeld aangaande hoofd- en bijgebouwen en aangaande functionele ontwikkelingen).

In de regelingen in het bestemmingsplan wordt gekozen voor het regelen c.q. vastleggen van de unieke en structuurbepalende elementen. Met name de kenmerkende hoofdstructuur, bestaande uit het patroon van wijken met groen en wegen wordt vastgelegd en daarnaast de karakteristieke bebouwingsstructuren. Overkoepelend geldt bovendien een beschermde bestemmingsregeling voor het beschermde dorpsgezicht.

In onderstaand schema is de relatie tussen het type element en de regeling globaal aangegeven.

Typologie	Strekking regeling	Regeling
Gebied	Beschermd gezicht	Gebiedsbestemmingen
Unieke elementen	Elementen die een unieke ligging hebben en nog intact zijn	Gebiedsbestemming/ bebouwingsregeling
Structuurbepalende elementen	Elementen die bepalend zijn voor de landschappelijke structuur maar geen oorspronkelijke cultuurhistorische waarde hebben	Hoofdstructuur via specifieke bestemming Aanvullend: secundaire structuur
Ruimte in bestemmingsplan	Gebieden waar ruimte aanwezig is voor de ontwikkeling van hoofd-/bijgebouwen en nieuwe gebouwen die aansluiten op de karakteristieke bebouwing	Bouwaanduiding voor gebied met karakteristieke bebouwing en bijgebouwen gebied

3 KENMERKEN

3.1 Hoofdlijnen

De cultuurhistorische waarden sluiten aan bij de in het aanwijzingsbesluit genoemde kenmerken en bestaan in hoofdlijnen uit:

Het concept Veenhuizen als enclave en landschappelijke eenheid tussen het beekdal van de Slokkert en het Fochteloërveen.

Veenhuizen is geprojecteerd en ontwikkeld als een zelfstandige woon- en werkgemeenschap voor een specifieke groep mensen en min of meer los van de omgeving. Zo is het gemaakt en zo is het ook nu nog herkenbaar: een specifieke landschappelijke eenheid, een eigen entiteit, geïsoleerd te midden van de wereld er om heen.

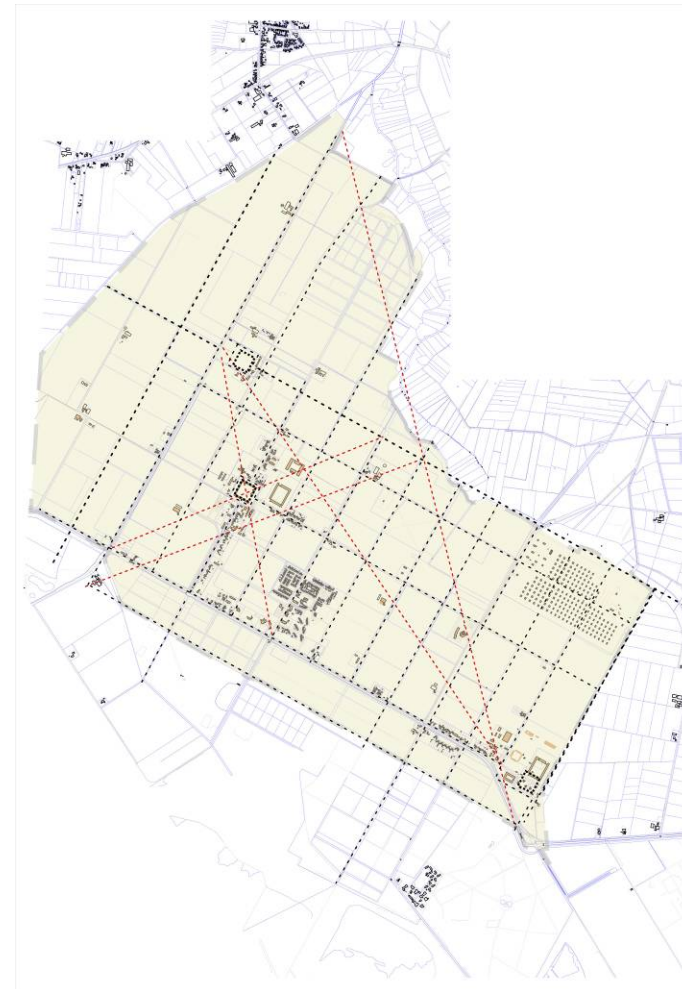
Die landschappelijke eenheid heeft dan ook een geheel eigen ruimtelijke structuur, geënt op de principes van een hoogveenontginning, en vormgegeven voor het specifieke gebruik als kolonie.

Het behoud van deze waarden op hoofdlijnen draagt in hoge mate bij aan het levend houden van de geschiedenis van deze plek.

De plek als landschappelijk en maatschappelijk gegeven krijgt echter pas echt betekenis in de invulling van de ruimtelijke structuur. Het gaat dan om patronen, zoals het stelsel van wegen en waterlopen, met een heel precieze maatvoering, het bebouwingspatroon, met gestichten, gestichtsboerderijen en lintbebouwing, de functies zoals de werkplaatsen, de voorzieningen, de hiërarchische geordende huisvesting, kortom al die zaken die we in Veenhuizen aantreffen en die met elkaar het verhaal vertellen van het 'pauperparadijs'.

Het landschap wordt gekenmerkt door een orthogonale veenkoloniale structuur. Het gebied is halfopen. Belangrijke landschapselementen vormen de wegen met laanbeplanting, de bospercelen en de wijken en kanalen. Het agrarisch gebied wordt gekenmerkt door veeteelt en akkerbouw. De landschappelijke kwaliteit wordt mede bepaald door de sterke architectonische

samenhang tussen verschillende gebouwen. Het tijdsbeeld is 19de en 20ste eeuws.

Figuur 1 Oorspronkelijke geometrie

3.2 Geometrie van de Kolonie

De kunstmatige orthogonale koloniale structuur kent een vast matenregiem. Binnen de disciplines van landmeetkunde, bouwkunst en militaire techniek in de 18^e en 19^e eeuw was het toepassen van de gulden snede een klassiek en universeel toegepast principe. Uit onderzoek blijkt dat op diverse schaalniveaus in de maatvoering van de structuur van Veenhuizen deze proportie een rol heeft gespeeld.

*De **gulden snede**, ook wel de verdeling in uiterste en middelste reden genaamd, is de verdeling van een lijnstuk in twee delen in een speciale verhouding. Bij de gulden snede verhoudt het grootste van de twee delen zich tot het kleinste, zoals het gehele lijnstuk zich verhoudt tot het grootste. Geven we het grootste deel aan met a en het kleinste deel met b , dan is de verhouding van beide zo dat $a : b = (a+b) : a$.*

*De bedoelde verhouding a/b wordt het **gulden getal** genoemd en aangeduid met de Griekse letter φ (phi); zoals hieronder aangetoond wordt, geldt:*

$$\varphi = \frac{1 + \sqrt{5}}{2} \approx 1,618$$

Hoewel de wiskundige eigenschappen van de gulden snede al in de oudheid werden bestudeerd, dateert de term "gulden snede" pas uit de jaren 30 van de 19e eeuw.

Het maatregiem bestaat in Veenhuizen uit de volgende eenheden:

750 meter, maaswijdte patroon van wijken

375 meter, maaswijdte patroon van wegen

25 meter, maaswijdte verkavelingpatroon

Op basis van de combinatie van de diagonalen en het matenregiem zijn op een drietal cruciale locaties de gestichten ontwikkeld.

Ook de oorspronkelijke wijkenstructuur is hieraan gekoppeld.

De oorspronkelijke wegenstructuur, de lanen en bebouwingsstructuur is ondergeschikt aan de wijkenstructuur. De gestichten en de agrarische bedrijven waren gesitueerd aan de wijkenstructuur en in eerste instantie slechts bereikbaar vanaf het water.

De randen van de kolonie kenden in eerste instantie aan de west-, zuid- en oostzijde een strak beloop. Aan de noordzijde heeft het gebied een grillige begrenzing in de vorm van het stroomdal van de Slokkert.

3.3 Architectuur van de Rijksbouwmeester

Vanaf 1875 is een groot deel van de beeldbepalende architectuur van Veenhuizen ontworpen door vader en zoon Metzelaar. Zij ontwierpen de gestichtboerderijen van het zogenaamde 'middenhuistype' en rond 1900 ook de strafinrichtingen Norgerhaven en Esserheem, alsmede talrijke dienstwoningen met hun markante opschriften.

De rijksbouwmeester Metzelaar en zijn zoon werkten als stedenbouwkundige en architect. Zij respecteerden de orthogonale structuur van de bestaande landschappelijke structuur en gebruikten de architectuur om de hiërarchie te benadrukken. De vormgeving weerspiegelde de importantie van de functie van het gebouw of de bewoner. Dit uitte zich in de grootte van het gebouw en de toepassing van decoratieve elementen en in de beplantingskeuze. Ondanks de toepassing van ambachtelijke details bleef de architectuur sober van aard. Een belangrijk middel dat toegepast werd, was een verdoorgevoerde gebouwtypologie. Elk type was gekoppeld aan een functie-niveau. Elk pand kende een symmetrische opbouw. Gecombineerd met de repetitie van woningen benadrukte dit de systematische opzet van Veenhuizen. Ook de erfbepanting werd gebruikt om de hiërarchie te benadrukken.

De gestichtboerderijen werden rond 1890 gebouwd ter vervanging van de boerderijen uit de beginperiode van de kolonie. Kenmerkend voor deze boerderijen is het hoger opgetrokken woonhuisgedeelte met zadeldak, geflankeerd door een stal en een schuurgedeelte. Het boerderijtype kent van oorsprong een strenge scheiding van functies.

Van de 21 hoeven of gestichtboerderijen zijn er nog 14 over. De hoeven zijn bijna allemaal van 1890 of 1930.

Een variant is de *Stoomhoeve* (Stoomweg 3), met slechts aan één zijde een aangebouwd schuurgedeelte. Bij deze boerderij behoren een oudere schuur met zadeldak en gesneden windveren, een wagenschuur en een stookhut.

4 RUIMTELIJKE STRUCTUUR

Voor het vaststellen van de beeldbepalende cultuurhistorische structuur en het geven van een status aan de cultuurhistorische elementen is het van belang de waarde van de verschillende tijdsbeelden aan te geven. De afleesbaarheid van het landschap en de ruimtelijke kwaliteit van elke periode komt hierdoor tot uitdrukking. Door het onderscheiden van de perioden wordt een keuze voor de ontwikkelde kwaliteit gemaakt.

Hierbij zijn globaal de structuurperiode onderscheiden:

1^e periode: 1820-1875

2^e periode: 1875-1960

3^e periode: 1960-2010

De 1^e periode is met name bepalend geweest voor de ruimtelijke structuur. De elementen uit de 2^e periode versterken de structuren en vertegenwoordigen in het bijzonder de architectonische kwaliteit van de kolonie. De elementen uit de 3^e periode onttrekken zich grotendeels aan de oorspronkelijke opzet van de kolonie.

Per periode zijn in deze paragraaf de waarden aangegeven. Deze waarden worden uitgedrukt in de termen:

- **Kwaliteit**
De *kwaliteit* beschrijft de kenmerken van de bepalende elementen.
- **Afweging**
De *afweging* geeft richting aan de mogelijke ruimte binnen de gebiedsbestemmingen.
- **Regeling in het bestemmingsplan**
De *regeling* gaat in op de bestemmingsregeling. Deze worden in het bestemmingsplan juridisch vertaald.

Daarbij wordt ook aansluiting gezocht met bestaande planologische rechten uit vigerende bestemmingsplannen.

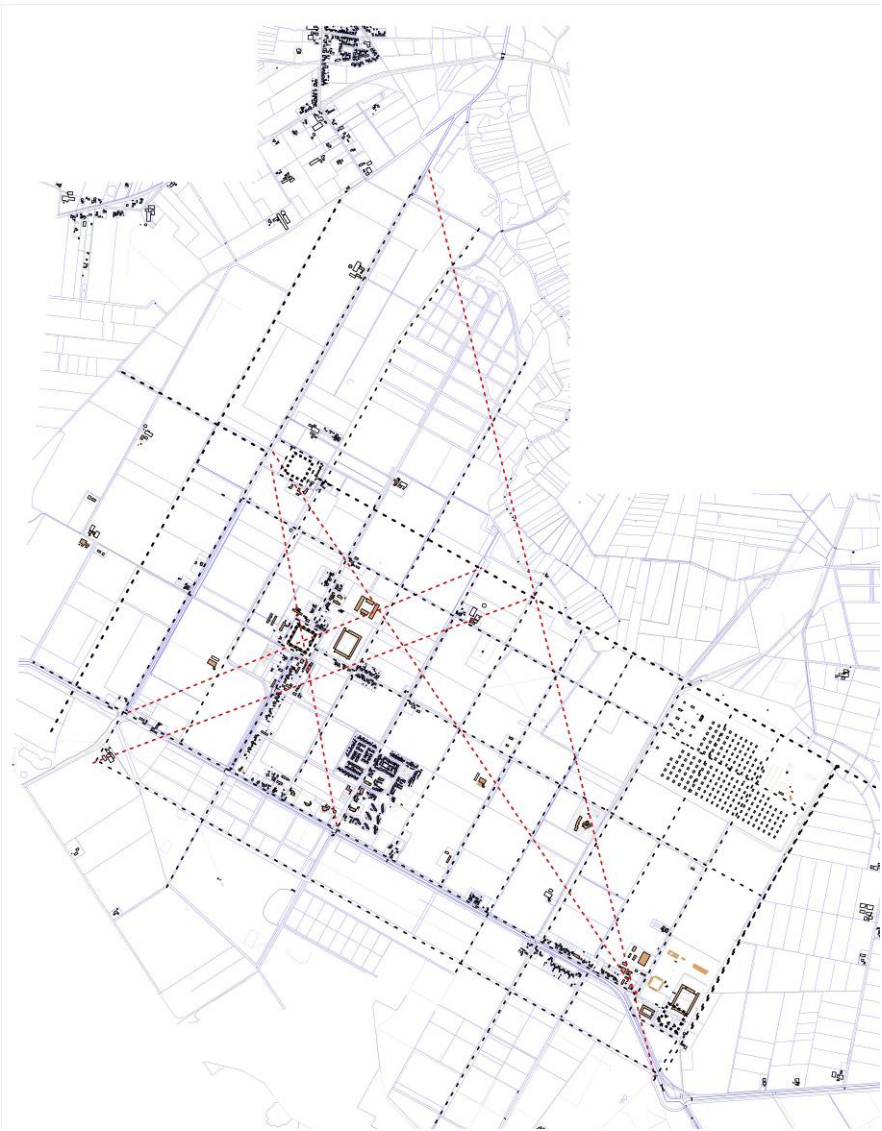
Hierna zijn de onderscheiden structuren schematisch weergegeven. Achtereenvolgens:

Schema 4.1 De kolonie als ruimtelijke eenheid

Schema 4.2 De 1^e periode

Schema 4.3 De 2^e periode

Schema 4.4 De 3^e periode

Figuur 2 Geometrie van de kolonie

ruimtelijke structuur	kwaliteit	Afweging	regeling in het bestemmingsplan
4.1 Geometrie kolonie			
Matenregiem, stramien: 750 m., 375 m., en perceelbreedte 25 m	Het grid vormde in beginsel de meetkundige basis voor de opzet van de kolonie. Een groot deel van de huidige situering van wegen en water is gekoppeld aan het originele stramien. Verticale lijnen zijn sterker richtinggevend dan horizontale. De horizontale belijning is gekoppeld aan de originele begrenzing van de kolonie en aan de hoofdmomenten	De kolonie als ruimtelijke eenheid beschermen Het stramien als uitgangspunt nemen voor nieuwe ontwikkelingen. Het originele stramien van perceelbreedtes (25 meter) als eenheid aanhouden bij uitbreidingen van erven of perceelsgebonden nieuwe ontwikkelingen. Volledig nieuwe ontwikkelingen maken geen deel uit van dit het bestemmingsplan (desgewenst via partiële herzieningen)	Bestemming Agrarisch, dan wel Agrarisch met waarde; Cultuurhistorische en landschappelijke waarden in bestemmingsomschrijving Omgevingsvergunning voor uitvoering van werken en werkzaamheden (o.m. kavelstructuur en wijkenpatroon)
Gulden snede	De gulden snede werd toegepast voor het vaststellen van de begrenzing van de kolonie en het bepalen van de belangrijke momenten. Ook op de afmetingen van de oorspronkelijke erven en de architectuur zijn de gulden snede principes van toepassing geweest	Bij de nieuwe ontwikkeling van architectuur en uitbreidingen de formele uitgangspunten die toegepast zijn bij de in het verleden ontwikkelde architectuur, en afmetingen van percelen en inrichting als inspiratie gebruiken	
Voormalige hoofdmomenten, gestichtslocaties	De voormalige hoofdmomenten markeren de kolonie. Twee van de drie locaties zijn niet meer als zodanig aanwezig. De gestichten werden gevormd door carrévormige gebouwen omgeven met een gracht en weg. Bij het derde gesticht was aan de oostzijde agrarische bebouwing gesitueerd	Locaties van 3e en 2e gesticht behouden als cultuurhistorische eenheid. De tweezijdige gerichtheid van de aanliggende bebouwing op de locaties van het voormalige 3 ^e gesticht is van belang voor het benutten van de kwaliteit van de locatie voor de toekomst monumenten: 2e gesticht	3 ^e locatie, bestemming Agrarisch; Cultuurhistorische en landschappelijke waarden in bestemmingsomschrijving /dubbelbestemming Omgevingsvergunning voor uitvoering van werken en werkzaamheden Laanbeplanting voor zover deeluitmakend van hoofdstructuur: specifiek regelen middels bestemming Hoofdstructuur Bestaande wijken/grachten: idem

			<p>Bestaande monumenten: Rijksmonumenten: bescherming via Monumentenwet, aanvullend via bestemmingsplan. Overige: karakteristieke panden beschermende regeling bestemmingsplan</p> <p>Directe omgeving locaties: dubbelbestemming beschermd dorpsgezicht</p>
--	--	--	--

Figuur 3 1e periode

Ruimtelijke structuur	Kwaliteit	Afweging	Regeling in het bestemmingsplan
4.2 1e periode			
Hoofdstructuur, wijkensysteem	De wijkenstructuur vormde de basis voor de water- en wegenstructuur. De opbouw van het profiel, één centrale watergang met aan weerszijden een weg is in veel gevallen verdwenen. Een tweetal wijken is nog als herkenbare watergang met een daaraan gekoppelde wegenstructuur aanwezig. Deze nog intacte wijken en het kanaal vormen tevens de belangrijkste assen voor de lintbebouwing	Bestaande wijken: 6de en 5de wijk aan de DS Germsweg en de Hospitaallaan en het Veenhuizerkanaal Profiel van centrale watergang met aan weerszijden een ontsluiting als basis gebruiken	Totale profiel: bescherming via bestemming Hoofdstructuur Oorspronkelijke watergang/wegen: beschermd via bestemming Hoofdstructuur met profielindeling Ingeval van nieuwe watergang/wegen: regelen in planregels via afwijkingsregeling (met criteria aangaande het profiel) Oorspronkelijke onverharde weg: bestemming verkeer, dubbelbestemming beschermd dorpsgezicht
Hoofdstructuur, wijkenstructuur aangetast	De wijkenstructuur vormde de basis voor de water- en wegenstructuur. Een vijftal wijken is nog slechts als wegstructuur aanwezig De voormalige wijken zijn heringericht met laanbeplanting	Voormalige wijken gedempt en deels in het profiel nog herkenbaar; de Kerklaan, de Esweg, de Norgerweg en de Limietweg Door herinrichting van het profiel met laanbeplanting ontstaat nieuwe landschappelijke waarde	Totale profiel: voor zover deels uitmakend van kenmerkende hoofdstructuur: beschermen via bestemming Hoofdstructuur Oorspronkelijke watergang/wegen: beschermd via bestemming Hoofdstructuur met profielindeling Ingeval van nieuwe watergang/wegen: regelen in planregels via afwijkingsregeling met criteria aangaande het profiel Oorspronkelijke onverharde weg: bestemming verkeer, dubbelbestemming beschermd dorpsgezicht

<p>Hoofdstructuur, secundaire assen</p>	<p>De secundaire hoofdstructuur wordt gevormd door een tweetal oost-westgerichte wegen. Voorheen werden de wegen gemarkeerd door de aanwezige bruggen over de wijken. Momenteel zijn de structuren samengesteld uit halfverharde en verharde wegen met laanbeplanting</p>	<p>De doorgaande structuur van de ontsluiting van weg en zandpaden, alsmede het profiel met de oude laanbeplanting vertegenwoordigen een belangrijke waarde</p>	<p>Totale profiel: voor zover deelsluitmakend van kenmerkende hoofdstructuur: beschermen via bestemming Hoofdstructuur</p> <p>Secundaire structuur: via dubbelbestemming Waarde Beschermd dorpsgezicht</p> <p>Oorspronkelijke watergang/wegen: beschermd via bestemming Hoofdstructuur met profielindeling</p> <p>Ingeval van nieuwe watergang/wegen regelen in planregels via afwijkingsregeling met criteria aangaande het profiel</p> <p>Oorspronkelijke onverharde weg: bestemming verkeer, dubbelbestemming beschermd dorpsgezicht</p>
<p>bebouwingslocaties</p>	<p>De primaire bebouwingslocaties waren gekoppeld aan de wijkenstructuur en bestonden uit solitaire erven. De erfbebouwings bestaat en bestond in veel gevallen uit de karakteristieke boerderijen van het middenhuistype</p>	<p>Bij ontwikkeling van architectuur op of in aansluiting op deze locaties bestaande uitgangspunten met betrekking tot de originele architectuur respecteren</p> <p>De verdwenen erven als ruimtelijke eenheid met archeologische en cultuurhistorische waarde beschermen</p>	<p>Bestemmingen Agrarisch /Agrarisch bedrijf/ Gemengd/ Wonen - Boerderij met dubbelbestemming beschermd dorpsgezicht</p>
<p>structuurbepalende bospercelen</p>	<p>De structuurbepalende bospercelen liggen van origine aan de rand van de kolonie en onderscheiden zich in padenstructuur(bijvoorbeeld sterrenbos), de aanwezige karakteristieke bruggen en aaneengeslotenheid van overige bospercelen.</p>	<p>Het contrast tussen deze bospercelen en de ruimtelijke structuur van de kolonie mogelijk versterken</p> <p>De karakteristieke bruggen beschermen</p> <p>De kenmerkende padenstructuur beschermen</p> <p>De aaneengeslotenheid van het bos behouden</p>	<p>Bestemmingen Bos en Natuur, met cultuurhistorische waarde in bestemmingsomschrijving</p> <p>Stelsel omgevingsvergunningen beschermt karakteristiek padenstelsel</p> <p>Monumentale bruggen: beschermende regeling</p>

<p>begraafplaatsen</p>	<p>De begraafplaatsen lagen aan de rand van de kolonie. Het betreft een voormalige Israëliische begraafplaats , de voormalige Spaanse begraafplaats en de 'gewone' begraafplaats, het vierde gesticht. Een deel van de Israëliische is verdwenen</p>	<p>De landschappelijke, cultuurhistorische en/of archeologische waarde dient beschermd te worden</p>	<p>Bestemmingen Bos en Maatschappelijk - Begraafplaats Dubbelbestemming Waarde Archeologie-2</p>
------------------------	--	--	--

Figuur 4 2e periode

Ruimtelijke structuur	Kwaliteit	Afweging	Regeling in het bestemmingsplan
4.3 2e periode			
Monumentale complexmatige bebouwing	In de nabijheid van de gestichtslocatie is complexmatige bebouwing ontwikkeld. De geclusterde bebouwing huisvestte specifieke, bij de gestichten behorende functies. Een groot deel van de bebouwing is aangewezen als monument. De eenduidigheid van de stijkenmerken van de architectuur zorgt voor een zeer kenmerkende en samenhangende ruimtelijke karakteristiek. Het gesloten bouwblok dat kenmerkend was voor de 1e gestichten, is voor de in deze periode ontwikkelde gevangenissen als bouwidioom gebruikt. De monumentale situering is losgelaten	Esserheem en de Meidoornlaan (nieuwe tweede gesticht) Stoomkatoenspinnerij Oud Berveen Het hospitaalcomplex (met ijskoepel) Voormalige strafgevangenis, De rode panelen De elektriciteitscentrale De voormalige werkinrichtingen De samenhang en de kwaliteit van de bebouwing wordt beschermd door een strikt regiem. Functies voegen zich naar de mogelijkheden van de bestaande bebouwing en een standaard bijgebouwen regeling is niet voor de handliggend	Bestemming: Gemengd met op cultuurhistorische waarde afgestemde bouwvlakken; beschermende regeling beschermd dorpsgezicht Bestemming Tuin of Groen voor representatieve onbebouwde delen van het terrein Bestemming Hoofdstructuur, voor aansluitende hoofdstructuur

<p>Monumentale lintbebouwing, landgoed en kerk</p>	<p>De lintstructuur ondersteunt de ruimtelijke structuur van de kolonie. De bebouwing is waardevol vanwege de structuur, de monumentale waarde en de tuinen</p>	<p>De karakteristiek van de gebouwen en tuinen vertegenwoordigen cultuurhistorische waarden. De diepte en de breedte van de percelen is groot. Eventuele nieuwe bijgebouwen zijn goed zichtbaar. Deze moeten zeer goed bij de bestaande bebouwing passen of geheel ingepast zijn. Deze worden dan niet bij recht in bestemd</p>	<p>Bestemming Wonen dan wel Gemengd met bouwblok over het algemeen strak om bepalende zijden gebouw, bestemming Tuin rondom</p> <p>Rooilijn wordt gemarkeerd door de situering van de tuinbestemming</p>
<p>Monumentale lintbebouwing, Voormalige dienstwoningen</p>	<p>De lintstructuur ondersteunt de ruimtelijke structuur van de kolonie. De bebouwing is waardevol vanwege de structuur, de samenhang, de monumentale waarde en de tuinen. De afstand tussen de woningen is groot</p>	<p>Voormalige dienstwoningen zijn zeer eenduidig vormgegeven. Bijgebouwen zijn echter niet mee vormgegeven. De diepte van de percelen is wisselend. Hierdoor is het soms niet mogelijk om op de achterzijde van het terrein een bijgebouw te situeren. Hierdoor verzwakken de bijgebouwen het stedenbouwkundige beeld</p> <p>Wonen is de belangrijkste functie voor dit type bebouwing. Andere op cultuur- en diensten gerichte functies voegen zich naar de mogelijkheden van de bestaande bebouwing</p> <p>Ten aanzien van de vormgeving en de situering van bijgebouwen is een specifieke strategie noodzakelijk</p> <p>Eenduidige erfbebouwing (gewenste situering en één typologie)</p>	<p>Bestemming Wonen dan wel Gemengd met bouwblok over het algemeen strak om bepalende zijden gebouw, bestemming Tuin rondom monumentale/karakteristieke panden</p> <p>Rooilijn wordt gemarkeerd door de situering van de tuinbestemming</p> <p>Voorzijde en tussengebied onbebouwde bestemming c.q. tuinbestemming</p> <p>Kleurstelling van het bijgebouw koppelen aan bestaande karakteristiek kleurgebruik voor bijgebouwen: donker gebeitst of donkergroen voor hout (welstandstoetsing)</p>
<p>Beeldbepalende lintbebouwing, geschakeld in twee en meer</p>	<p>De lintstructuur ondersteunt de ruimtelijke structuur van de kolonie. De bebouwing is waardevol vanwege de structuur, de samenhang, de monumentale waarde en de tuinen. De afstand tussen de woningen is groot. De woningen zijn kleinschalig van karakter</p>	<p>De woningen zijn karakteristiek maar slechts in beperkte mate monumentaal. De onderlinge samenhang wordt met name bepaald door de grootte van de bouwvolumes</p> <p>Typologie bijgebouw koppelen aan de geringe grootte van het hoofdgebouw</p>	<p>Bestemming Wonen dan wel Gemengd met bouwblok over het algemeen strak om bepalende zijden gebouw, bestemming Tuin rondom rondom monumentale/karakteristieke panden</p> <p>Rooilijn wordt gemarkeerd door de situering van de tuinbestemming</p>

		Nieuwe bijgebouwen situeren op het achterste deel van het erf, mogelijk verdiepen erf om situering aan de achterzijde mogelijk te maken	Voorzijde en tussengebied onbebouwde bestemming c.q. tuinbestemming Kleurstelling van het bijgebouw koppelen aan bestaande karakteristiek kleurgebruik voor bijgebouwen: donker gebeitst of donkergroen voor hout (welstandstoetsing)
voormalige agrarische erfbebouwing	De voormalige agrarische erfbebouwing wordt bepaald door typische boerderijen zoals boerderijen van het middenhuistype en karakteristieke originele schuren	De samenhang en de kwaliteit van de bebouwing wordt beschermd door een strikt regiem Functies voegen zich naar de mogelijkheden van de bestaande bebouwing en een standaard bijgebouwen regeling is niet voor de handliggend. De bijgebouwenregeling vraagt in kwetsbare situaties om maatwerk	Bestemming Wonen, Wonen - Boerderij met bouwblok over het algemeen strak om bepalende zijden gebouw, bestemming Tuin rondom Rooilijn wordt gemarkeerd door de situering van de tuinbestemming Situering bijgebouwen door aangegeven bijgebouwengebieden
waterstructuur	De nieuwe gestichten zijn omgracht. Daarnaast zijn aan de randen van de kolonie waterlossingen gesitueerd. Deze versterken de markering van de kolonie	Grachten en waterlossingen zijn waardevolle elementen	Waar deelsluitmakend van hoofdstructuur: bestemming Hoofdstructuur met vastleggen profiel

Figuur 5 3e periode

Ruimtelijke structuur	Kwaliteit	Afweging	Regeling in het bestemmingsplan
4.4 3e periode			
wegen	Het gebied aan de westzijde van de kolonie is in een later stadium ook in ontginning gebracht. De horizontale structuur sluit niet geheel aan op het stramien. De verticale structuur is gebaseerd op de eerder toegepaste maatgeving	Het verticale stramien is toegepast bij de situering van de weg	Bestemming Verkeer
nieuwe agrarische erven	De bebouwing uit deze periode onderscheidt zich door dat het zich niet richt op de hoofdassen en minder waardevol is qua bebouwing. Enerzijds wordt de structuur gevormd door nieuwe agrarische erven. In enkele gevallen sluiten deze aan op de primaire bouwlocaties	De bebouwing neemt een ondergeschikte positie aan door terughoudendheid in kleurstelling, hoogte en de landschappelijke inpassing. Het verticale stramien en de percelering van 25 meter kan toegepast worden bij het begrenzen van uitbreiding van deze functies	Bestemming Agrarisch- Agrarisch bedrijf, overeenkomstig de buitengebiedregeling
woonwijken	Anderzijds bestaat de bebouwing uit planmatige uitbreidingen, die zich enigszins losmaken van de oude lintstructuren	De woningen in de woonwijk kennen een samenhangende bebouwingskarakteristiek van hoofgebouw en bijgebouw. De huidige situatie is daarmee richtinggevend	Bestemming Wonen; daarnaast onbebouwde ruimtes via bestemmingen Tuin, Groen en Water
bospercelen	Bospercelen zijn in de verschillende perioden bepalend geweest voor het landschap. De percelering is door de tijd heen sterk wisselend geweest. Hierdoor is de exacte situering van de bospercelen niet bepalend voor de ruimtelijke karakteristiek van de kolonie	Het verticale stramien en de percelering van 25 meter is toegepast bij de afbakening van de bospercelen. De bospercelen vertegenwoordigen landschappelijke, cultuurhistorische en ecologische waarden	Bestemmingen Natuur dan wel Bos in aansluiting op vigerend plan; landschappelijke, cultuurhistorische en/of natuurwaarden in bestemmingsomschrijving

<p>complexmatige bebouwing</p>	<p>Naast de woonwijken zijn er een aantal nieuwe complexen ontwikkeld die aansluiten op de cultuurhistorisch waardevolle complexen. Deze maken zich los van de oorspronkelijke structuur, zijn ingepast door middel van opgaand groen en de architectuur is met name terughoudend van kleurstelling en functioneel van architectuur. De materialisering wijkt af van het traditionele bebouwingsbeeld</p>	<p>De huidige functies worden inbestemd. De externe werking van functies op de omgeving is soms groot, zoals bij de munitie opslag en de gevangenissen (parkeerplaatsen en afgeslotenheid van terreinen).</p>	<p>Bestemming Maatschappelijk, Justitiële Inrichting Bestemming Verkeer Parkeerterrein Bestemming Groen</p>
--------------------------------	---	---	---